

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisia juridică, numiri și imunități

AMENDAMENTE

la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative
nr. 263 din 19.06.2020

În temeiul dispozițiilor art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996, și art. 17 alin. (2) din Legea despre statutul deputatului în Parlament nr. 39/1994, înaintăm prezentul amendament structurat suplimentar prin expunerea într-o nouă redacție a propunerilor în partea ce ține de contracararea fraudelor electorale comise prin transportarea alegătorilor spre secția de votare în ziua votării, inclusiv propuneri de reglementare a unor alte aspecte electorale.

I. La articolul I, în partea ce ține de modificarea Codului electoral, înaintăm următoarele propuneri:

1.1. La articolul 1:

După noțiunea „*finanțarea partidelor politice*” se introduce o nouă noțiune, „*frauda electorală*”, cu următorul cuprins:

„Frauda electorală – orice încălcare a prezentului cod care a avut drept scop sau rezultat manipularea ilegală a procesului electoral sau a rezultatului alegerilor, fapt prin care se distorsionează voința individuală sau colectivă a alegătorilor;”

1.2. La pct. 20 din proiect, se propune expunerea într-o nouă redacție al alin. (8) art. 52 din Cod.

„(8) Nu pot fi utilizate în scop de publicitate electorală imagini ce reprezintă instituții de stat sau autorități publice, atât din țară cât și de peste hotare, ori organizații internaționale sau lăcașuri de cult. Se interzice combinarea de culori și/sau sunete care invocă simboluri naționale ale Republicii Moldova ori ale altui

stat, utilizarea materialelor în care apar personalități istorice ale Republicii Moldova sau de peste hotare, simbolistica unor state străine sau organizații internaționale sau imaginea unor persoane oficiale străine, precum și conducători sau deservenți al cultelor religioase.”

1.3. La punctul 26 din proiect, se propune de completat articolul 60 cu doua alineate noi cu următorul conținut:

„(11) Este calificată ca fraudă electorală inclusiv:

a) organizarea, de către concurentul electoral, sau alte persoane în interesul concurentului electoral, a transportării alegătorilor spre secția de votare în ziua votării;

b) transportarea nemijlocită a alegătorilor spre secția de votare în ziua votării în scopul de a-i determina să voteze pentru unul din candidați;

c) transportarea alegătorilor spre secția de votare în ziua votării de către operatorul de transport rutier în regim taxi, conform unor înțelegeri cu terțe persoane, altele decât călătorul/alegătorul;

d) transportarea alegătorilor spre secția de votare în ziua votării, prin utilizarea autobuzelor/autocarelor;

e) implicarea sub orice formă a organizațiilor necomerciale, sindicale, de binefacere sau religioase în campania electorală, cu excepția cazurilor în care implicarea organizațiilor necomerciale vizează:

- activitatea privind educația civică și responsabilitatea socială în coraport cu exercitarea drepturilor electorale;

- activitatea de monitorizare și/sau observare a alegerilor;

- activitatea în calitate de furnizor de servicii media.

(12) Dispozițiile alin. (11) lit. b) și c) din prezentul articol nu sunt aplicabile cazurilor particulare de utilizare a mijlocului de transport pentru deplasarea persoanelor spre secția de votare în ziua votării, în măsura în care astfel de acțiuni sunt efectuate conform normelor de conviețuire socială și bunelor moravuri.”

1.4. La articolul II, în partea ce tine de modificarea Codului contravențional, prima parte a alin. (3) din art. 52 din Cod va avea următorul cuprins.

„(3) Implicarea, sub orice formă, a organizațiilor necomerciale, sindicale, de binefacere în campania electorală, cu excepția cazurilor prevăzute art.60 alin.(11) lit.e) din Codul electoral”.

II. Concomitent propunem de modificat:

2.1. Articolul 28 alineatul (4) din Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.247–248, art. 568) se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) constatarea faptului că operatorul de transport rutier a fost implicat în organizarea ilicită a transportării alegătorilor spre secția de votare în ziua votării.”

2.2. Articolul 182 din Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002, se completează cu alineatul (3), cu următorul cuprins:

(3) Transportarea ilicită a alegătorilor spre secția de votare în ziua votării:

a) săvârșită prin organizarea, de către concurentul electoral, sau alte persoane în interesul concurentului electoral;

b) săvârșită de către operatorul de transport rutier în regim taxi, conform unor înțelegeri cu terțe persoane, altele decât călătorul/alegătorul;

c) săvârșită prin utilizarea autobuzelor/autocarelor;

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 5000 la 6000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 9000 la 11000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice”.

ARGUMENTARE

În scopul contracarării faptelor de falsificare a rezultatelor votării prin coruperea alegătorilor și organizarea transportării acestora către secțiile de votare în ziua votării, colegii deputați din Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate, Blocul ACUM” anterior au înaintat amendamentul corespunzător, menținut conceptual prin prezentul amendament, dar completat și redactat conform opiniilor specialiștilor și argumentelor suplimentar prezentate, inclusiv propuneri de reglementare a unor alte aspecte electorale.

Astfel, din start, se propune a defini noțiunea de fraudă electorală ca fiind manipularea ilegală a procesului electoral sau a rezultatului alegerilor, fapt prin care se distorsionează voința individuală sau colectivă a alegătorilor, concept utilizat dar nedefinit în Codul electoral.

De asemenea prin amendament se propune de a interzice utilizarea în scop de publicitate electorală imagini ce reprezintă instituții religioase, precum și stabilirea expresă a interdicției privind implicarea în campania electorală a conducătorilor sau deservenților cultelor religioase, reglementări ce reprezintă, în principiu, o transpunere a dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie nr. 125/2007, potrivit căruia cultele religioase și părțile lor componente se vor abține de la exprimarea sau manifestarea publică a preferințelor lor politice sau favorizarea vreunui partid politic ori a vreunei organizații social-politice.

Prin amendament se mai propune completarea art. 60 din Codul electoral cu două alineate noi și anume, un alineat să stabilească tipuri de fraude electorale și anume:

a) interdicția privind interzicerea concurenților electorali, altor persoane, atât organizarea transportării și/sau transportarea nemijlocită a alegătorilor spre secția de votare în ziua votării în scopul de a-i determina să voteze pentru unul din candidați, cât și organizarea transportării și/sau transportarea nemijlocită a alegătorilor spre secția de votare în ziua votării, de către operatorul de transport rutier în regim taxi, conform unor înțelegeri cu terțe persoane, altele decât călătorul/alegătorul sau prin utilizarea autobuzelor/autocarelor, precum și

b) implicarea sub orice formă a organizațiilor necomerciale, sindicale, de binefacere în campania electorală, cu excepția cazurilor în care implicarea organizațiilor necomerciale vizează:

- activitatea privind educația civică și responsabilitatea socială în coraport cu exercitarea drepturilor electorale;

- activitatea de monitorizare și/sau observare a alegerilor;

- activitatea în calitate de furnizor de servicii media.

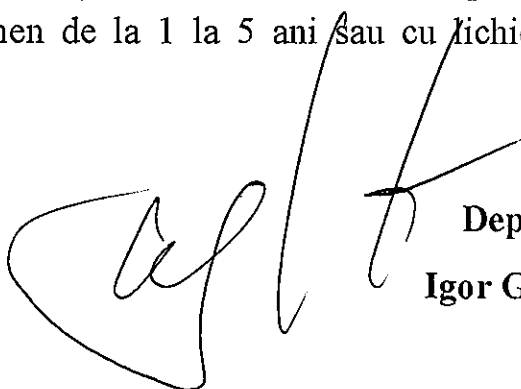
Alineatul doi stipulează expres că dispozițiile alin. (11) lit. b) și c) din art. 60 din Codul electoral, potrivit completării propuse prin prezentul amendament, să stipuleze expres că nu sunt aplicabile cazurilor particulare de utilizare a mijlocului de transport pentru deplasarea persoanelor spre secția de votare în ziua votării, în măsura în care astfel de acțiuni sunt efectuate conform normelor de conviețuire

socială și bunelor moravuri. Este vorba despre familie, rude, persoane apropiate care, de regulă, se pot deplasa la vot cu mijlocul de transport sau comandarea unui taxi.

În același context se propune de completat art. 28 alin. 4) din Codul transporturilor rutiere cu un nou temei de suspendare a înregistrării sau radierea din Registrul operatorilor de transport rutier și anume faptul constatării că operatorul de transport că operatorul de transport rutier a fost implicat în organizarea ilicită a transportării alegătorilor spre secția de votare în ziua votării, corelativ interdicțiilor ce se propune prin amendament a fi stabilite la art. 60 alin. (11) lit. c) și d)) din Codul electoral.

Întru contracararea faptelor ilicite de falsificare a rezultatelor votării prin coruperea alegătorilor și organizarea transportării acestora către secțiile de votare în ziua votării se propune de modificat art. 182 din Codul penal, prin completarea cu un alineat nou și anume sancționarea faptelor de transportarea ilicită a alegătorilor spre secția de votare în ziua votării săvârșită prin organizarea, de către concurentul electoral, sau alte persoane în interesul concurentului electoral, sau săvârșită de către operatorul de transport rutier în regim taxi, conform unor înțelegeri cu terțe persoane, altele decât călătorul/alegătorul, precum și săvârșită prin utilizarea autobuzelor/autocarelor.

Cu titlu de sancțiune se propune pedepsirea persoanei vinovate cu amendă în mărime de la 5000 la 6000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 9000 la 11000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice”.

Deputați
Igor Grosu